

เส้นทางและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจของครูดนตรีอิสระ

The Career Pathway and Factors Influencing Business Operation of Independent Music Teachers

ธนิษฐ วรพลวิรัตน์¹ ตรีทิพ บุญแย้ม^{1*} และ ปาวัด อูปถัมภ์เชื้อ¹

Taninrat Worrapolwirat¹, Treetip Boonyam^{1*} and Pawat Ouppathumchua¹

¹ สาขาศุทธิกิจดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม 73170

¹ Music Business Department, College of Music, Mahidol University, Nakhon Pathom 73170

* Correspondence author: treetip.b@gmail.com

Received: May 17, 2021; Revised: September 12, 2021; Accepted: October 8, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องเส้นทางและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจของครูดนตรีอิสระเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาเส้นทางและปัจจัยในการเข้าสู่อาชีพของครูดนตรีอิสระ และปัจจัยที่ส่งต่อการตัดสินใจใช้บริการครูดนตรีอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ครูสอนดนตรีอิสระ 4 คน ผู้ปกครอง 8 คน และนักเรียนที่ได้เรียนกับครูอิสระ 8 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางและปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพครูดนตรี ได้แก่ ปัจจัยภายในประกอบด้วยความต้องการที่จะเป็นครู ความชอบในการได้สอน มีความสุขในการได้สอน โดยได้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียน และการได้พบทบทวนความรู้ที่เรียนมา ในขณะที่ปัจจัยภายนอก ได้แก่ รายได้ และปัจจัยที่ส่งต่อการตัดสินใจใช้บริการครูดนตรีอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน ส่วนปัจจัยที่ส่งต่อการตัดสินใจใช้บริการครูดนตรีอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน พบว่าประกอบไปด้วย V (Value) ความคุ้มค่า, R (Reputation) ชื่อเสียงของครูผู้สอน, F (Flexibility) ความยืดหยุ่น, R (Result Oriented) การสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์, E (Easiness) ความสะดวกสบาย, และ E (Extra service) การบริการที่นอกเหนือจากการสอน

คำสำคัญ: ครูดนตรีอิสระ เส้นทางอาชีพ ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

Abstract

The study of the career pathway and factors influencing the business operation of independent music teachers aims to study career pathway and business operation factors of independent music teachers, and also factors that affect the decision of parents and students to receive independent music teacher's service. The semi-structured interview was a research tool for collecting data from key informants, namely 4 independent music teachers, 8 parents, and 8 students who decided to receive the services of independent music teachers. Data were analyzed by content analysis. The research result found that the pathway and factors that affect career choosing consisted of internal factors including the need to be a music teacher, the passion and happiness of teaching, seeing the students' development, and the teacher's knowledge reviewed, and an external factor is income. Factors affecting the decision of parents and students to use independent music teachers' services can be summarized as V (Value), R (Reputation), F (Flexibility), R (Result Oriented), E (Easiness), and E (Extra service). This result could directly benefit independent music teachers or those who wish to be and apply it for their future business operations.

Keywords: Independent Music Teacher, Career Pathway, Business Operation Factor

บทนำ

การเรียนการสอนดนตรีศึกษาที่มีอยู่ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้รับการบรรจุให้เป็นการเรียนการสอนที่มีอยู่ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา แต่ทั้งนี้วิชาดนตรีดังกล่าวถูกจัดให้เป็นการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการสอนทางด้านทฤษฎีดนตรีเบื้องต้น ไม่มีการแยกประเภทของเครื่องดนตรีให้ตรงกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ราคาของเครื่องดนตรีแต่ละประเภทที่มีราคาค่อนข้างสูง เช่น เปียโน อีเล็กโทน เป็นต้น ตลอดจนค่าใช้จ่ายในส่วนของสถานที่และบุคลากร (วรรณเทพ หาญกล้า, 2539) ซึ่งสอดคล้องกับ สุกกรี เจริญสุข (2546) ที่กล่าวว่า ในการเรียนการสอนดนตรีของนักเรียนไทยในปัจจุบัน ที่ต้องเรียนดนตรีตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีครูซึ่งทำหน้าที่ในการเรียนการสอนดนตรีที่มีความรู้ด้านดนตรีโดยตรง ส่งผลให้การเรียนการสอนดนตรีใน

โรงเรียนจึงอยู่ในสภาพที่ล้มเหลว นักเรียนที่มีความชอบจึงไม่สามารถที่จะเรียนดนตรีได้อย่างเต็มที่และลึกซึ้ง พ่อแม่และผู้ปกครองจึงจำเป็นต้องส่งนักเรียนไปเรียนพิเศษวิชาดนตรีจากโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกเวลาเรียน ประกอบกับในปัจจุบันที่ผู้ปกครองของนักเรียนได้มีการให้ความสำคัญไปกับการเสริมทักษะพิเศษแก่เด็กนักเรียนมากขึ้นเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนที่โรงเรียนตามปกติ จึงทำให้โรงเรียนดนตรีเอกชนและครูสอนดนตรีอิสระเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนดนตรีมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงส่งผลทำให้เกิดโรงเรียนสอนดนตรีเอกชนขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยมีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ทั้งโรงเรียนการสอนดนตรีเอกชนขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก หรือแม้แต่การเปิดสอนของโรงเรียนสอนดนตรีขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ที่เปิดสอนดนตรีทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด แสดงให้เห็นถึงขนาดของธุรกิจการศึกษาที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาหรือวิชาพิเศษของนักเรียนและผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มักจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนพิเศษเป็นสำคัญ โดยเฉพาะครูสอนพิเศษที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่สนุกสนาน สอนดี มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และสามารถสอนเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ (จินตนา เวชมี, 2551) โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่า ความเชี่ยวชาญและความฉลาดของครูสอนพิเศษเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา โดยที่ปัจจัยสำคัญประการนี้ได้ส่งผลทำให้เกิดการเลือกประกอบอาชีพครูสอนพิเศษซึ่งอยู่ในรูปแบบของครูอิสระขึ้นเป็นจำนวนมาก (อรรถยศ สุทัศน์, 2553)

ครูสอนดนตรีอิสระจะจัดการเรียนการสอนดนตรีพิเศษให้ตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนและผู้ปกครองสามารถเลือกได้อย่างอิสระ ทำให้เป็นหนึ่งในการเรียนการสอนที่ได้รับความนิยม ในการวิเคราะห์ของทบวงมหาวิทยาลัยพบว่า บัณฑิตมีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น ส่งผลให้ตลาดแรงงานใหม่ของบัณฑิตในปัจจุบันและอนาคต มีการเปลี่ยนแปลงจากภาครัฐบาลเป็นเอกชน และอาชีพอิสระมากขึ้น (วิจิตร ศรีสอาน, 2553) จึงผลักดันทำให้ครูดนตรีที่ได้ทำการสอนดนตรีอยู่ในโรงเรียนกวดวิชาต่าง ๆ หันมาสนใจและมีการดำเนินการสอนในรูปแบบการสอนดนตรีแบบอิสระด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง เส้นทางและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจของครูดนตรีอิสระ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเข้าสู่อาชีพครูดนตรีอิสระ และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการครูอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้เกิดข้อมูลและแนวทางในการประกอบอาชีพครูสอนดนตรีอิสระ และเกิดเป็นแนวทางให้กับนักดนตรี ครูสอนดนตรี และผู้ที่สนใจ ได้ทราบและทำความเข้าใจถึงความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนในการเลือกใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระร่วมด้วย

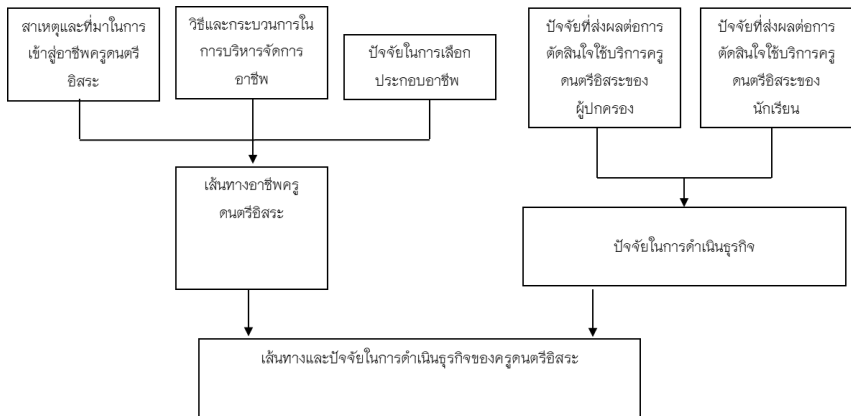
ทั้งนี้สำหรับการเลือกอาชีพของครูดนตรีอิสระนั้น สามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดของ Holland (1973) ซึ่งกำหนดทฤษฎีการเลือกอาชีพที่เกิดขึ้นมาจากการสังเกตเกี่ยวกับความสนใจและพฤติกรรมในอาชีพของบุคคล โดยทำการวิเคราะห์ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ลักษณะและความสนใจของบุคคล ผ่านแนวความคิดพื้นฐาน 4 ข้อ ได้แก่ บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไป สิ่งแวดล้อมของบุคคล ผลกระทบของสิ่งแวดล้อมหรือสังคมที่มีต่อตัวบุคคล และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเอง โดยทั้งนี้บุคคลจะเลือกประกอบอาชีพใด Hoppock (1935) อธิบายว่าขึ้นอยู่กับ ความต้องการของบุคคล บุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อมของเขา

สำหรับผู้ปกครองและนักเรียนนั้น การตัดสินใจใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระสามารถอธิบายได้ตามแนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภค โดยเฉพาะแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภคของ Kotler & Armstrong (1990) โดยอาศัยแนวคิด S-R Theory กำหนดให้อยู่ในรูปแบบของกล่องดำของผู้บริโภค (Black Box Model) ซึ่งอธิบายว่าการตอบสนองของผู้ซื้อนั้นเกิดขึ้นจากสิ่งกระตุ้นภายนอก ประกอบด้วยสิ่งกระตุ้นทางการตลาด และสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและเทคโนโลยี เป็นต้น ส่งผลต่อความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภค ซึ่งเรียกกันว่ากล่องดำ (black box) ซึ่งเป็นกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคนั่นเอง ทั้งนี้สำหรับส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของผู้บริโภคซึ่งถูกนำเสนอโดย Lauterborn (1990) ได้กล่าวว่า การเสนอสินค้าหรือบริการควรคำนึงถึงมุมมองผู้บริโภค ได้แก่ ความต้องการ (Customer's wants/ needs) ต้นทุนผู้บริโภค (Customer's costs) ความสะดวกในการซื้อ (Convenience to buy) และการสื่อสาร (Communication) รวมเรียกแนวคิดนี้ว่า 4C's Marketing

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเส้นทางและปัจจัยในการเข้าสู่อาชีพของครูดนตรีอิสระ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการครูดนตรีอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน

กรอบแนวคิด

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง เส้นทางและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจของครูดนตรีอิสระ เป็นการศึกษาวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดและทฤษฎีในการเลือกอาชีพ ของ Holland (1973) สำหรับการคำถามเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ลักษณะ และความสนใจของครูสอนดนตรีอิสระ และใช้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ของ Hoppock (1935) สำหรับการสร้างคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูสอนดนตรีอิสระ และได้เลือกปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ของ Booms & Bitner (1981) และ ส่วนประสมทางการตลาด 4C's Marketing ของ Lauterborn (1990) มาเป็นแนวคิดและทฤษฎีหลักสำหรับการกำหนดกรอบคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่เลือกใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระ โดยมีรายละเอียดการวิจัยดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1) ครูสอนดนตรีอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 4 คน โดยแบ่งกลุ่มเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพครูดนตรีอิสระไม่เกิน 5 ปี จำนวน 2 คน และผู้ที่ประกอบอาชีพครูดนตรีอิสระตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน ซึ่งยินดีให้ข้อมูล และสามารถให้ผู้วิจัยเข้าถึงผู้ปกครองและนักเรียนที่เรียนดนตรีกับครูสอนดนตรีอิสระร่วมด้วย

2) ผู้ปกครองและนักเรียนที่ได้เรียนกับครูอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็นผู้ปกครองจำนวน 8 คน และนักเรียนจำนวน 8 คน

ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตัวเอง โดยผู้วิจัยขออนุญาตทำการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ทุกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) สำหรับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนแล้ว โดยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ครูสอนดนตรีอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีการแบ่งเนื้อหาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับประวัติการทำงาน ความเป็นมา และเหตุผลในการเข้าสู่อาชีพครูสอนดนตรีอิสระ รูปแบบการประกอบอาชีพของครูสอนดนตรีอิสระที่มีความเชื่อมโยงกับแนวคิดปัจจัยในการดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ และเหตุผลที่ครูสอนดนตรีคิดว่ามีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูสอนดนตรีอิสระ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่เลือกให้นักเรียนได้เรียนกับครูอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีการแบ่งเนื้อหาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนดนตรีก่อนหน้าที่ผู้ปกครองจะมีการตัดสินใจเลือกใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระ เหตุผลที่ตัดสินใจให้นักเรียนได้เรียนกับครูสอนดนตรีอิสระ ระยะเวลาในการใช้บริการ ความพึงพอใจที่ได้จากการใช้บริการ ความคาดหวังและสิ่งที่ได้รับจากการเรียน และโอกาสที่จะใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระในอนาคต

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้เรียนกับครูอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีการแบ่งเนื้อหาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีก่อนหน้าที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเรียนดนตรีกับครูสอนดนตรีอิสระ เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกเรียนกับครูสอนดนตรีอิสระ ระยะเวลาที่เรียนกับครูสอนดนตรีอิสระ ความพึงพอใจที่ได้จากการใช้บริการ ความคาดหวังและสิ่งที่ได้รับจากการเรียน และโอกาสในการใช้บริการหรือการศึกษาในด้านดนตรีต่อในอนาคต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย
- 2) เมื่อผู้วิจัยได้รับการอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จึงเริ่มดำเนินการลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- 3) นำแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยจะทำการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตัวเอง
- 4) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ นำมาถอดความเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ของข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ได้มีการบันทึกไว้จากการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ เพื่อค้นหาแบบแผน ประเด็นสำคัญของข้อมูลที่ได้ และความหมายที่ปรากฏในการศึกษาตามแนวคิดของ Mile & Huberman (1994)

ผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ปรากฏข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลของครูสอนดนตรีอิสระ

จากการศึกษาในข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นครูสอนดนตรีอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าครูสอนดนตรีอิสระจบการศึกษาด้านดนตรีในสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มีเหตุผลในการเลือกศึกษาด้านดนตรีจากความชอบส่วนบุคคล และการสนับสนุนจากครอบครัว โดยมีจำนวนเด็กนักเรียนที่สอนอยู่ระหว่าง 3-11 คน และพบว่าช่วงอายุของนักเรียนที่เรียนกับครูสอนดนตรีอิสระมีช่วงอายุที่หลากหลาย ครูส่วนใหญ่มีรายได้จากการสอนดนตรีเป็นหลัก โดยรายได้จะมีการคิดค่าใช้จ่ายเป็นแบบเหมาจ่าย และในบางรายจะมีการบวกค่าใช้จ่ายเพิ่มตามระยะทางที่เดินทางไปสอน ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ข้อมูลของผู้ปกครอง

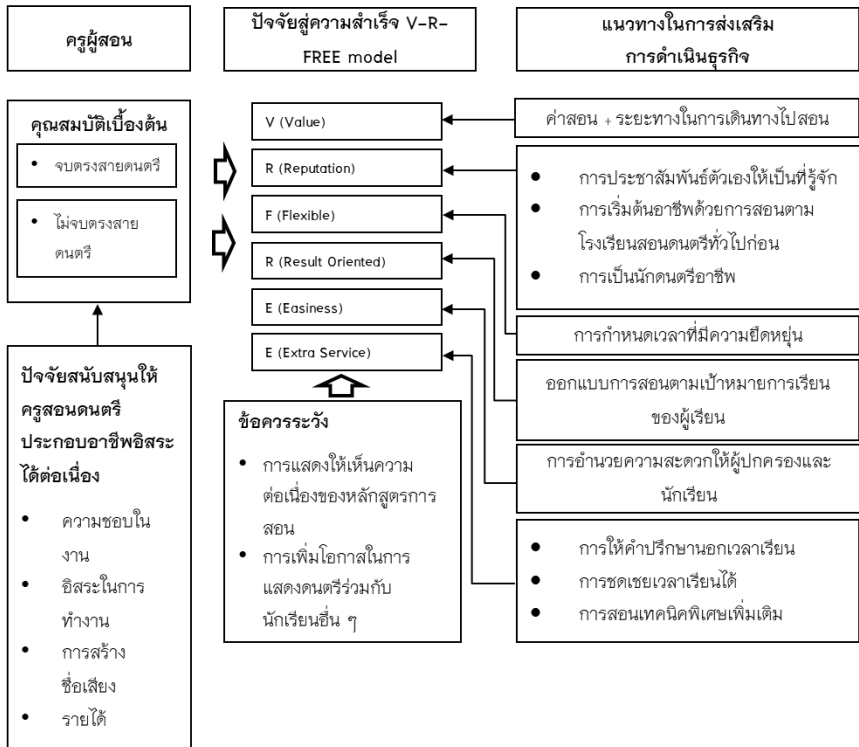
ผลที่ได้จากการศึกษาในข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้เรียนกับครูอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 6 คน โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 47 ปี อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือเป็นข้าราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 38,000 บาท และส่วนใหญ่แล้วมีจำนวนบุตรหลานที่เรียนดนตรี 1 คน

นักเรียนของผู้ปกครองมีประสบการณ์ในการเรียนกับสถาบันหรือโรงเรียนสอนดนตรีอื่นมาก่อน โดยทางสถาบันหรือโรงเรียนสอนดนตรีไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ในหลายประเด็น และพบว่ามีนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีกับสถาบันหรือโรงเรียนสอนดนตรีมาก่อนแล้วมีการหยุดเรียนไประยะหนึ่ง และกลับมาเรียนดนตรีอีกครั้งโดยเลือกใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระ ในส่วนของระยะเวลาในการเรียนกับครูดนตรีอิสระของบุตรหลานพบว่านักเรียนมีระยะเวลาในการเรียนดนตรีกับครูสอนดนตรีอิสระเริ่มต้นที่ระยะเวลา 1 ปีขึ้นไปเป็นส่วนมาก

ข้อมูลของนักเรียน

ผลที่ได้จากการศึกษาในข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักเรียน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน 7 คน เพศหญิงจำนวน 1 คน นักเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์เคยเรียนที่สถาบันหรือโรงเรียนสอนดนตรีมาก่อน หลังจากนั้นจึงได้เลือกเปลี่ยนมาเรียนดนตรีกับครูสอนดนตรีอิสระ โดยผู้ที่มีประสบการณ์เคยเรียนที่สถาบันหรือโรงเรียนสอนดนตรีมาก่อนแล้วเลือกมาใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระ เนื่องจากการเรียนที่สถาบันหรือโรงเรียนสอนดนตรีที่ผ่านมาเป็นการเรียนที่ไม่ต่อเนื่อง และต้องการเปลี่ยนรูปแบบในการเรียน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิจัยทั้งหมด สามารถสรุปผลการวิจัย โดยนำเสนอในรูปแบบจำลองธุรกิจ ดังนี้

1. ครูผู้สอน

ครูผู้สอนดนตรีอิสระในการศึกษานี้แม้จะมีคุณสมบัติเบื้องต้นเป็นผู้ที่จบการศึกษาโดยตรงในด้านดนตรีในระดับมหาวิทยาลัย แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงกรณีที่ผู้สอนอาจไม่จบการศึกษาตรงสายวิชาด้านดนตรีโดยตรง จึงเสนอแนะปัจจัยที่สนับสนุนให้ครูผู้สอนดนตรีจะสามารถประกอบอาชีพอิสระได้อย่างต่อเนื่องได้ หากมีคุณลักษณะซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษาซึ่งมีดังนี้

– เป็นผู้มีความชอบในการสอนดนตรีเป็นที่ตั้ง

– มีใจรักในความอิสระในการทำงาน ซึ่งหมายถึงการยอมรับที่จะรับความเสี่ยงจากการไม่มีรายได้ประจำจากการประกอบอาชีพครูสอนดนตรีได้ เพื่อแลกเปลี่ยนกับอิสระในการทำงานของตน

- ความพยายามในการสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถอีก ทั้งยังสามารถขยายกลุ่มนักเรียนให้กว้างขวางขึ้นจากชื่อเสียงของตนนี้ด้วย ประเด็นนี้สามารถสนับสนุนให้ครูผู้สอนดนตรีอิสระที่แม้ไม่จบดนตรี แต่หากสามารถสร้างชื่อเสียงในแวดวงนักดนตรีได้ ก็อาจจะได้รับความไว้วางใจไม่แตกต่างกันได้

- ความสามารถในการสร้างรายได้ ซึ่งการประกอบอาชีพครูสอนดนตรีอิสระนั้นจะทำให้ผู้สอนได้รับค่าตอบแทนเต็มเม็ดเต็มหน่วย เมื่อเทียบกับการสอนในสังกัดโรงเรียนดนตรีทั่วไป

2. ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูสอนดนตรีอิสระด้วยแบบจำลอง

V-R-FREE

จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูสอนดนตรีอิสระ ผู้ปกครองและนักเรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และสรุปขึ้นเป็นแบบจำลอง (V-R-FREE model) สำหรับครูสอนดนตรีอิสระที่ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของครูสอนดนตรีอิสระ และเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการครูอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน ได้ดังนี้

1) Value (ความคุ้มค่า)

ความเหมาะสมคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยด้านราคา ที่ครูสอนดนตรีอิสระควรมีการจัดสรรและกำหนดราคาค่าใช้จ่ายที่มีความคุ้มค่าและมีอิสระในการเลือกให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน

2) Reputation (ชื่อเสียงของครูผู้สอน)

ชื่อเสียงของครูผู้สอนที่ทำให้ครูสอนดนตรีอิสระเป็นที่รู้จักของลูกค้า รวมไปถึงประสบการณ์การทำงานในสายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทางด้านดนตรี ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเกิดความสนใจและต้องการที่จะมาเรียนกับครูสอนดนตรีอิสระ

3) Flexibility (ความยืดหยุ่น)

การมีอิสระในการทำงานเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของครูสอนดนตรีอิสระ ด้วยการที่ครูสามารถบริหารจัดการเวลาของตัวเองได้ สามารถเลือกหาเวลาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนที่มีความลงตัวกับความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนได้อย่างอิสระและมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้ใช้บริการ สำหรับความยืดหยุ่นนี้ถือเป็นจุดเด่นที่แข็งแกร่งสำหรับการประกอบอาชีพครูสอนดนตรีอิสระ

4) Result Oriented (การสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์)

การช่วยให้เกิดผลสำเร็จในการเรียนดนตรีแก่นักเรียน เพราะผู้ปกครองและนักเรียนจะมีการกำหนดหรือตั้งเป้าหมายในการใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระไว้หากครูสามารถตอบโจทย์ความต้องการนั้นได้ ก็จะเป็นผลสำเร็จของนักเรียนและกลายเป็นความพึงพอใจในที่สุด ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่าครูสอนดนตรีอิสระสามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของผู้เรียนได้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้เรียนประสงค์จะศึกษาต่อในสาขาดนตรี

5) Easiness (ความสะดวกสบาย)

การเลือกเวลาในการเรียนและสถานที่ที่เรียนที่มีความสะดวก ถือเป็นความสะดวกสบายในการเรียนที่ผู้ปกครองและนักเรียนใช้ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการกับครูสอนดนตรีอิสระ เนื่องจากลดปัญหาการเดินทางไปเรียนตามสถาบันต่าง ๆ แต่สามารถเรียนได้ที่บ้านของนักเรียนเอง

6) Extra Service (การบริการที่นอกเหนือจากการสอน)

ความทุ่มเทและการให้บริการในเวลาที่นอกเหนือจากเวลาในการเรียนการสอนตามปกติของครูสอนดนตรีอิสระ เช่น การให้คำปรึกษานอกเวลา การสอนเทคนิคดนตรีอื่น ๆ เพิ่มเติมแม้นักเรียนไม่ได้ร้องขอ ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเกิดความพึงพอใจและแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของครู ซึ่งเป็นบริการพิเศษที่ช่วยสนับสนุนให้นักเรียนมีทักษะและมีความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่นักเรียนแม้ไม่ได้อยู่ในเวลาให้บริการ

3. แนวทางในการส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจ

การเสริมสร้างแบบจำลอง V-R-FREE ให้เกิดขึ้นได้นั้น เมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับจากผลการวิจัย สามารถสรุปแนวทางในการส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจให้กับครูผู้สอนดนตรีอิสระตามปัจจัยในแบบจำลองได้ดังต่อไปนี้

– การกำหนดค่าสอนและค่าใช้จ่ายตามระยะทางในการเดินทางไปสอน: ครูผู้สอนควรพิจารณาในการกำหนดค่าสอนแยกจากค่าใช้จ่ายตามระยะทางในการเดินทางไปสอนอย่างชัดเจน เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ปกครองในการพิจารณาค่าใช้จ่าย ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองเห็นถึงความคุ้มค่าในการใช้บริการกับครูผู้สอนดนตรีอิสระ ถือเป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้าน V (Value) (ความคุ้มค่า)

- การสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง เพื่อสนับสนุนปัจจัยด้าน R (Reputation) (ชื่อเสียงของครูผู้สอน) ทั้งนี้ประกอบด้วย 3 วิธี ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ตนเองให้เป็นที่รู้จัก อาจใช้การสื่อสารผ่านวิธีปากต่อปาก (word of mouth) หรือผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การเริ่มต้นอาชีพด้วยการสอนดนตรีตามโรงเรียนสอนดนตรีทั่วไปก่อน เพื่อให้เป็นที่รู้จักกับเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งจะทำให้เกิดการติดตามมาเรียนหลังจากนั้นในภายหลังได้ และการเป็นนักดนตรีที่มีชื่อเสียง ซึ่งจะเกิดขึ้นกรณีที่ครูผู้สอนดนตรีอิสระอาจจะเป็นครูในโรงเรียนสอนดนตรีมาก่อน ก็จะทำให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือแก่ผู้ปกครองได้เช่นกัน

- การกำหนดเวลาเรียนที่มีความยืดหยุ่น: วิธีการนี้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจสำหรับปัจจัยด้าน F (Flexibility) (ความยืดหยุ่น) โดยผู้สอนจะต้องมีความยืดหยุ่นในเรื่องการจัดตารางเวลาเรียน ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ปกครองและนักเรียน ซึ่งสามารถดำเนินการผ่านการบริหารจัดการเวลาของครูผู้สอนเองได้

- การออกแบบการสอนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียน: เป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้าน R (Result Oriented) (การสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์) ถือเป็นจุดเด่นของการเป็นผู้สอนดนตรีอิสระ ซึ่งไม่ต้องยึดถือตามหลักสูตรการสอนเหมือนในโรงเรียนสอนดนตรีทั่วไป แต่หากครูผู้สอนดนตรีอิสระสามารถออกแบบการสอนได้ตามความต้องการแท้จริงของนักเรียน ก็จะทำให้โอกาสที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายย่อมมากขึ้น นำไปสู่ความพึงพอใจในการใช้บริการและแสดงออกด้วยการเรียนต่อเนื่องต่อไปได้

- การอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองและนักเรียน: ไม่เพียงแต่ความยืดหยุ่นในการจัดตารางเรียนเท่านั้น หากแต่ครูผู้สอนดนตรีอิสระได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในเรื่องของสถานที่ร่วมด้วย จะเป็นการผูกมัดใจของผู้ปกครองและนักเรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากลดภาระการเดินทางและการเตรียมตัวของผู้เรียนและผู้ปกครองลงได้ ถือเป็นแนวทางในการเสริมสร้างปัจจัยด้าน E (Easiness) (ความสะดวกสบาย)

- การให้บริการอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนปัจจัยด้าน E (Extra service) (การบริการที่นอกเหนือจากการสอน) ด้วยแนวทางทาง 3 ประการได้แก่ การให้คำปรึกษานอกเวลาเรียนแก่ผู้ปกครองและนักเรียนได้ การชดเชยเวลาเรียนได้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อผู้ปกครองหรือนักเรียนไม่สะดวกในวันและเวลาเรียนที่อยู่ในข้อตกลงไว้ ประเด็นนี้ถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญของครูสอนดนตรีอิสระ และการสอนเทคนิคพิเศษเพิ่มเติม ซึ่งแม้จะไม่อยู่ในหลักสูตรที่กำหนดไว้ แต่เมื่อได้สอนเทคนิคพิเศษให้ผู้เรียน ก็ทำให้เกิดความประทับใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

4. ข้อควรระวัง

แม้ว่าแบบจำลอง V-R-FREE จะเป็นแบบจำลองที่มุ่งเป้าสู่ความสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตามการสอนด้วยครูผู้สอนดนตรีอิสระยังจะต้องได้รับการปรับปรุงใน 2 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

- การแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของหลักสูตรการสอน: จากผลการศึกษาที่พบว่าปัญหาที่นักเรียนอาจมีความกังวลเมื่อเลือกเรียนดนตรีกับครูสอนดนตรีอิสระก็เนื่องมาจากครูผู้สอนดนตรีอิสระไม่ได้มีการกำหนดหลักสูตรการสอนตายตัวเหมือนกับโรงเรียนสอนดนตรีอิสระ ครูผู้สอนดนตรีอิสระจึงอาจจะต้องวางแผนการสอนให้เห็นถึงความต่อเนื่องและมีระดับการสอนตั้งแต่ระดับเบื้องต้น (basic) ไปจนถึงระดับสูง (advance) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึงโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านดนตรีของตนได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

- การเพิ่มโอกาสในการแสดงดนตรีร่วมกับนักเรียนอื่นๆ: จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้ปกครองมีข้อกังวลในประเด็นดังกล่าว ครูผู้สอนดนตรีอิสระอาจหาวิธีในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเวทีในการแสดงดนตรีร่วมกัน เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าและทักษะของเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ และจะเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมีความขยันพัฒนาฝีมือมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองจะได้เห็นพัฒนาการของบุตรหลานและเกิดความภาคภูมิใจมากขึ้นอีกด้วย

อภิปรายและสรุปผล

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องเส้นทางและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจของครูดนตรีอิสระ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. เส้นทางและปัจจัยในการเข้าสู่อาชีพของครูดนตรีอิสระ

จากผลการศึกษา พบว่าเส้นทางและปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพประกอบไปด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในได้แก่ ความต้องการที่จะเป็นครุมีความชอบในการได้สอน มีความสุขในการได้สอน โดยได้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียน ทำให้เกิดความภูมิใจที่ตีรวมไปถึงยังได้เป็นการทบทวนความรู้ที่เรียนมาของตัวครูผู้สอนเองด้วย ในขณะที่ปัจจัยภายนอกได้แก่ รายได้จากการประกอบอาชีพนี้ ผลการศึกษาสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Holland (1973) ที่ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคล ก่อให้เกิดการตัดสินใจของบุคคลในการเลือกประกอบอาชีพ และยังสอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของ Hoppock (1935) ที่ได้อธิบายถึงความต้องการของบุคคล บุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อม ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพ ซึ่งบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเอง

ได้มากที่สุด ซึ่งสิ่งนั้นอาจเป็นได้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สำหรับรายได้ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกนั้น พบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของ สมเพชร ไชยวุฒิ (2540) ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่องแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิตใหม่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่าสิ่งแวดล้อมหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้เลือกประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างคือเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการประกอบอาชีพนั้น

คุณสมบัติของครูสอนดนตรีอิสระเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพครูสอนดนตรีอิสระ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าคุณสมบัติของครูสอนดนตรีอิสระจะประกอบไปด้วยลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบ มีการมุ่งเป้าหมายการสอนที่ช่วยสนับสนุนให้นักเรียนสามารถที่จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ การสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน ด้วยภาพลักษณ์ที่ช่วยให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีความเชื่อใจและความไว้วางใจ ความรู้และความสามารถในการสอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การมีจรรยาบรรณครู และการวางตัวให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนีย์นารถ ลิ้มสุทธิวันภูมิ (2555) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์พบว่า คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์รายประกอบด้วย คุณธรรมของครู ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และด้านทักษะและเทคนิคการสอนของครู และสอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะของครูที่ดีของ Hessong & Weeks (1987) ได้แก่ เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาการที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาเป็นอย่างดี เป็นผู้มีความยืดหยุ่นผ่อนปรน การมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือปรับเปลี่ยนสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับการสอนได้ การสามารถปรับเปลี่ยนแผนการเรียนให้เหมาะสมสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี เป็นผู้มีความตั้งใจทำงานให้ถึงขีดสุด อุทิศเวลาให้กับการทำงานอย่างเต็มที่ และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการครูดนตรีอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการครูอิสระของผู้ปกครองและนักเรียน จัดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของครูสอนดนตรีอิสระ และสามารถอธิบายตามแบบจำลอง (V-R-FREE model) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) Value (ความคุ้มค่า)

ความเหมาะสมคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยด้านราคา ที่ครูสอนดนตรีอิสระควรมีการจัดสรรและกำหนดราคาค่าใช้จ่ายที่มีความคุ้มค่าและมีอิสระในการเลือกให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฏพัทธ์ วชิรชัยเกียรติ (2552) ที่พบว่าหนึ่งในปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนดนตรีสากลของผู้บริโภค ก็คือราคาค่าเรียน ตลอดจนคุณภาพของโรงเรียน/สถาบัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ สมศักดิ์ หงษ์สุวรรณ และ กรวิทย์ ชัยอมรไพศาล (2561) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสถาบันสอนภาษาแห่งหนึ่ง และพบว่า ปัจจัยด้านราคาถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ราคาสินค้าถือเป็นต้นทุนของผู้บริโภค (Consumer's Cost to Satisfy) โดยหากว่าผู้บริโภคเห็นคุณค่าก็ยอมยินดีจ่ายเงินเพื่อที่จะให้ได้สินค้าที่ต้องการมาใช้ (Lauterborn, 1990)

2) Reputation (ชื่อเสียงของครูผู้สอน)

ชื่อเสียงของครูผู้สอนที่ทำให้ครูสอนดนตรีอิสระเป็นที่รู้จักของลูกค้า รวมไปถึงประสบการณ์การทำงานในสายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทางด้านดนตรี ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเกิดความสนใจและต้องการที่จะมาเรียนกับครูสอนดนตรีอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดปมา พันธุ์สอาด (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกโรงเรียนสอนเต้นและดนตรี โดยพบว่า ในการประเมินทางเลือกการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างคือชื่อเสียงของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนสอนเต้นและดนตรี และสอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดของ Lauterborn (1990) ในด้านการสื่อสาร (Communication) โดยเป็นวิธีการสื่อสารที่ต้องพิจารณาถึงสื่อและสารที่ผู้บริโภคจะรับฟัง ด้วยการให้ความสำคัญในการสร้างเรื่องราว ความเชื่อใจผ่านสื่อที่ผู้บริโภครับฟังซึ่งในกรณีนี้จะเป็นในมุมของการสร้างชื่อเสียงของครูผู้สอนผ่านการสื่อสารต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักแก่ลูกค้า

3) Flexibility (ความยืดหยุ่น)

ด้วยการที่ครูสามารถบริหารจัดการเวลาของตัวเองได้ สามารถเลือกหาเวลาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนที่มีความลงตัวกับความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนได้อย่างอิสระ และมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร อยู่แก้ว (2560) ที่ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจโรงเรียนดนตรีตามอสังหาริมทรัพย์ ในกลยุทธ์ Course and Time flexibility ที่ให้ความสำคัญในการจัดการที่มีความยืดหยุ่น ที่เกี่ยวกับการจัดการเรื่องเวลาเรียนของผู้เรียน ที่จะช่วยสร้างความได้เปรียบ

เชิงการแข่งขันกับโรงเรียนดนตรีอื่น และสอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดของ Lauterborn (1990) ในด้านความสะดวกในการซื้อ (Convenience to Buy) โดยเกี่ยวข้องกับการเพิ่มความสะดวกในการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคในปัจจุบัน ผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะซื้อที่ไหนและต้องการซื้อในจำนวนมากเท่าไร หรือซื้อเวลาใด

4) Result Oriented (การสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์)

การช่วยให้เกิดผลสำเร็จในการเรียนดนตรีแก่นักเรียน เพราะผู้ปกครองและนักเรียนจะมีการกำหนดหรือตั้งเป้าหมายในการใช้บริการครูสอนดนตรีอิสระไว้ หากครูสามารถตอบโจทย์ความต้องการนั้นได้ ก็จะเป็นผลสำเร็จของนักเรียนและกลายเป็นความพึงพอใจในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญ์นรี วิณกร (2557) ที่ได้ทำการศึกษากับปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนดนตรีเอกชน พบว่าโรงเรียนดนตรีควรจัดให้มีการสอนที่เฉพาะเจาะจงเพื่อตอบสนองความต้องการและวัตถุประสงค์ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันไปในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดของ Lauterborn (1990) ในด้านความต้องการของผู้บริโภค (Consumer Wants and Needs) ซึ่งเป็นการผลิตสิ่งที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ที่ต้องผลิตสินค้าที่สามารถขายได้และตรงตามความต้องการ

5) Easiness (ความสะดวกสบาย)

ผู้ปกครองและนักเรียนให้ความสำคัญกับความสะดวกสบายอย่างมาก เนื่องจากช่วยให้เกิดความสะดวกในการใช้บริการได้มากกว่าการเรียนที่สถาบันหรือโรงเรียนสอนดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สโรชา แก้วคำ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ผู้ปกครองเลือกให้เด็กเรียนพิเศษศิลปะ พบว่าปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุดคือสถานที่ตั้งและเวลาในการเรียนการสอนที่มีความสะดวกสบาย เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถเดินทางไปเรียนได้ด้วยตัวเองจึงเลือกโรงเรียนที่ผู้ปกครองมีความสะดวกในการไปรับไปส่งมากกว่า เป็นไปตามแนวคิดของ Lauterborn (1990) ด้านความสะดวกในการซื้อ (Convenience to Buy) ที่เกี่ยวข้องกับช่องทางการจัดจำหน่ายที่ช่วยเพิ่มความสะดวกในการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค

6) Extra Service (การบริการที่นอกเหนือจากการสอน)

ความทุ่มเทและการให้บริการในเวลาที่นอกเหนือจากเวลาในการเรียนการสอนตามปกติของครูสอนดนตรีอิสระ เช่น การให้คำปรึกษานอกเวลา ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและแสดงให้เห็นถึงความรักที่ช่วยสนับสนุน

ให้นักเรียนมีทักษะและมีความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่นักเรียนแม้ไม่ได้อยู่ในเวลาให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญา แสงโคตร (2558) ที่พบว่าการให้บริการของบุคลากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมากกับการตัดสินใจเลือกเรียนดนตรี ศิลปะและเต้นของกลุ่มตัวอย่าง และสอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดของ Lauterborn (1990) ในด้านความต้องการของผู้บริโภค (Consumer Wants and Needs) ในการส่งมอบสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคสามารถซื้อไปใช้เพื่อแก้ปัญหาของพวกเขา (Consumer Solution) หรือเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการใช้งานที่จะได้รับจากสินค้าหรือบริการนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูสอนดนตรีอิสระควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอน การคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน การมุ่งเป้าหมายในการเรียนและวัดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายนั้น ความเอาใจใส่และให้บริการที่มากกว่าความคาดหวังของผู้ปกครองและนักเรียน ถือเป็นหลักสำคัญที่นำมาสู่ความรู้สึกรักคุณค่าในการใช้บริการ
2. ครูสอนดนตรีอิสระควรประชาสัมพันธ์และสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองในแวดวงดนตรีให้เป็นที่ยอมรับ จะสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงเส้นทางและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจของครูดนตรีอิสระ ซึ่งเป็นการศึกษาในกลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพครูเพียงกลุ่มเดียว โดยมีจำนวนของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเฉพาะในพื้นที่หนึ่ง ดังนั้นควรมีการขยายจำนวนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาให้มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และศึกษาในเขตพื้นที่อื่นร่วมด้วยเพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการเปรียบเทียบและเห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างปัจจัยที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณธิพัฒน์ วชิรชัยเกียรติ. (2552). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกเรียนดนตรีสากลของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.** (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญญ์วี วัฒนากร. (2557). **ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนดนตรีเอกชน หลักสูตรวิชาขับร้องในเขตกรุงเทพมหานคร.** (วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธิวันภูมิ. (2555). คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. **วารสารสุทธิปริทัศน์,** 26(78), 143–166.
- ปรัชญา แสงโคตร. (2558). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนดนตรี คีลปะและเต้นของผู้ใช้บริการโรงเรียนอัสสัมชัญ. ใน ประชุมวิชาการทางธุรกิจและนวัตกรรมทางการจัดการระดับชาติและนานาชาติ ประจำปี 2558 (1652–1659).** ขอนแก่น: วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2553). **กรณีศึกษา: การปฏิรูปการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย [สไลด์พาวเวอร์พอยต์].** บรรยายในการประชุมวิชาการ เรื่อง บทบาทของสภามหาวิทยาลัยในการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, จาก <https://library.stou.ac.th/odi/wichit/work-4-1.html>.
- วรรณเทพ หาญกล้า. (2539). **โรงเรียนดนตรีเอกชน: การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน.** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริพร อยู่แก้ว. (2560). **กลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจโรงเรียนดนตรีตามอัยาศัยในเขตอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี.** (วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุกรี เจริญสุข. (2546). **เสียงและระบบเสียงดนตรีไทย.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุดปมา พันธุ์สอาด. (2562). **การตัดสินใจเลือกโรงเรียนสอนเต้นและดนตรีของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สโรชา แก้วคำ. (2558). **ปัจจัยที่ผู้ปกครองเลือกให้เด็กเรียนพิเศษศิลปะ**. (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมเพชร ไชยวุฒิ. (2540). **แรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพของบัณฑิตคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมศักดิ์ หงษ์สุวรรณ และ กรวิทย์ ชัยอมรไพศาล. (2561). **ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสถาบันสอนภาษาต่างประเทศ อพเกรด อคาเดมี่ จังหวัดเชียงใหม่**. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 28(1), 151–166.
- อรทัย สุทัศน์. (2553). **การวิเคราะห์โครงสร้างตลาดของโรงเรียนกวดวิชาในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร**. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Booms, B. & Bitner, M. (1981). **Marketing Strategies and Organizational Structures for Service Firms Marketing of Services**. Chicago: American Marketing Association.
- Hessong, Robert F. & Thomas H. Weeks. (1987). **Introduction to Education**. New York: Mcmilland Publishing.
- Holland, J. L. (1973). **Making vocational choices: A theory of careers**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Hoppock, R. (1935). **Job Satisfaction**. New York: Harper and Brothers.
- Kotler & Armstrong. (1990). **Market an Introduction** (Second Edition). New Jersey: Prentice–Hall, Inc.
- Lauterborn, B. (1990). **New Marketing Litany: Four Ps Passé: C–Words Take Over**. *Advertising Age*, 61(4), 26.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). **Qualitative data analysis: An expanded sourcebook** (2nd ed.). CA: Sage Publications, Inc.